

יהודה טובין

"LEBENSBOHN" ("מקור-החיים")

„האוייב“. גם משימה זו בוצעה בכשרון ראוי לציון. משפטי נירנברג הקדישו מזמנם גם ל„מקור-החיים“ ולא עלה בידי השופטים והחוקרים, המלומדים ובעלי הנסיון, לגלות את האמת. מה שניתן היה לאחר-מכן לגלות באמצעות עדויות לרוב בארצות הכיבוש, לא ניתן היה להוכיח „שחור על גבי לבן“ באותן שנים של המשפטים.

מארק הילל הצרפתי ורעייתו קלאריסה הנרי, מאנשי המחתרת הצרפתית, הקדישו מיספר שנים על-מנת לחקור ולחשוף את פרשת „מקור-החיים“ ולאסוף עדויות מהימנות שיגלו את אשר השופטים והחוקרים של בנות-הברית לא יכלו להוכיח. סיורים וחיפושים בגרמניה עצמה ובארצות שהיו תחת שלטונה, עיון בתיקים שונים של גנזכים פזורים שלא ראו אור ושהיסטוריונים חשבו אותם בשעתם כ„לא חשובים“, מגע אישי ישיר עם אנשים ומשפחות שגורלם היה קשור בביצועה של תוכנית זו של הימלר — העלו חומר היסטורי, אשר גם אם אינו קובע ומאשר על דיוקם המלא של כל הפרטים — מעלה אוסף עדויות אותנטיות שלא ניתן להתכחש להן.

בספר „בשם הגזע“, שפורסם בפאריס, ובסרט, שטרם הגיע לישראל, מגישים הם לנו את תוצאות חקירתם. זו נערכה בראשית שנות השבעים שלנו. עלה בידיהם לגלות ואף להיפגש עם אחדים מאנשי ה־ס.ס. ומ־מקורבי הימלר, שהיו בין האחראים והמשגיחים הראשיים בביצוע התוכנית. אלה, כמובן, הכחישו הכל מפל והעמידו פני תם.

„נהייתי לנאצי נאמן. שעה שתלו את אלה שנידונו למוות במשפטי נירנברג, בכיתי מתוך זעם. נדרשו לי שנים כדי ללמוד שלא לשנוא את הפולנים, כפי שהורו לי, ויותר מאוחר את הצרפתים, אשר כבשו את עירי קובלנץ. חזרתי להיות פולני במקרה, בשל סיבות משפחתיות. אמי הגרמניה נפטרה ואמי הפך לניה תבעה אותי. יום אחד נסעתי...“.

זוהי עדותו של נער פולני בן 15 שנמסרה בהיותו בן 35 בשנת 1973. במלחמת-העולם השנייה, הוא נחטף על-ידי הנאצים מבית הוריו בעיר רוגוזנו בפולין, הובל לגרמניה ונמסר למשפחה גרמנית, אשר אימצה אותו לבן לה. הוא היה אחד מ־קני רבים. אין — וספק אם אי-פעם יהיו — נתונים מדויקים על מיספר הילדים הלא-יהודים שנחטפו על-ידי השלטון הנאצי, בארצות הכיבוש. ההערכה היא, שהארץ ממנה נחטף מיספר הילדים והילדות הגדול ביותר, היא פולין. בין 200,000 לרבע מיליון ילדים נלקחו בכוח מבתי הוריהם, ממוסדות ילדים (בתי-יתומים, בתי-ספר) ומרחובות עריה של ארץ זו. היתה זו תוכנית שלא רק עובדה לכל פרטיה, אלא גם „עמלו“ על מימושה הלכה למעשה בכל שנות מלחמת-העולם השנייה. השם שניתן לתוכנית היה „Lebensborn“ („מקור-החיים“). היא אושרה על-ידי הצמרת הראשית של הנאצים — אבל היתה כלולה בממלכת ה־ס.ס. והימלר טיפח אותה והקדיש לה הרבה תשומת-לב. הנאצים, גם במקרה זה, דאגו לטשטש עקבות ולמנוע שעדויות מרשיעות תיפולנה לידי

* Marc Hillel, *Au nom de la Race*, Fayard, Paris, 1975.

הקשור עם העם הגרמני במוצא משותף ואשר זורם בהם דם „טהור“.

השאלה — מי ומי כשר, מנקודת מוצא זו, להצטרף לעם הגרמני — לא קיבלה בכל שנות השלטון הנאצי את אותה התשובה עצמה. ככל אשר האמונה בנצחון היתה גדולה יותר, כן גם הזדקקו לכללים קשוחים יותר ומוגדרים בצורה ברורה יותר. ככל אשר הסיכוי לנצחון נעשה קלוש יותר והקות הדם של העם הגרמני נעשתה חמורה יותר — כן הירבו להתפשר ו„להוריד את המחיר“. העיון בתעודות ובחוראות בכתב שספרנו מביא בצורה משכנעת, מוכיחים את הגישה המצי- אותית הזאת בעליל.

ה־ס.ס. של הימלר, אשר אימץ לעצמו את תוכנית „מקור־החיים“, ראה בה דרך להפוך באמצעותו את עצמו ליחידת צמרת גדולה וחזקה בפני עצמה, אשר גם תשלוט וגם תדריך את יתר חלקי העם הגרמני בהשגת המטרות והיעדים של הסדר הנאצי בן אלף השנים. מתוך התוספת של הילדים והנוער — ייבחרו ראשית כל אלה, אשר יועדו להגדיל את שורות ה־ס.ס.

תוכנית „מקור־החיים“ הקיפה — לא רק עיונית ולהלכה, אלא גם תוך כדי ביצוע הלכה למעשה — מיגזרים שונים, אשר כולם נועדו לשרת את השלבים השונים של הגדלת מיספרו וכוחו של העם „השליט“. „חיל המי- לואים“ החשוב ביותר והמהימן ביותר, אשר צריך לספק את הדם הנקי בדמות תינוקות אשר יגדלו ויאולפו ויוסיפו צבא נאמן ומזדהה עם הנאציזם — הוא העם הגרמני עצמו. העם הזה, צריך להביא לעולם את המיספר המירבי של תינוקות. אלה, כמובן, הם ילדים המוק- דשים ל„פיהרר“ — למנהיג היטלר. אנשי ה־ס.ס. — חייבים לשמש מופת ודוגמה לעם כולו. כל אחד מהם — חייב להקים משפחה ולהוליד ילדים. כל אשר „מוניח“ את החובה הזאת או דוחה את ביצועה — ייענש בצורה זו או אחרת — כיאה למשתמט ממילוי חובה קדושה. צאצאיהם של אלה הם, כמובן, המועמדים הראשונים ל־ס.ס. עצמו. ההנהגה של ה־ס.ס. — משגיחה בשבע עיניים אחר כל הרשלנים. אשתו של איש ה־ס.ס. שאינה יכולה להביא ולדות לעולם — מחובתה שתפנה את מקומה לרעייה אחרת, אשר תהיה מסוגלת למלא את המוטל עליה. אם הגיל הוא בעוכרי המשפחה — חובה היא לאמץ ילדים. אך

גם אותם גברים ונשים גרמנים, שהיו קשורים ב„מקור־החיים“ בתפקידים משניים ואף פחות מזה, נהגו באותה גישה עצמה. נעלה מכל ספק, שהעדויות הישירות מפי אורחים מאר- צות שונות, התייעוד ש„הועלה לאור היום“ ועוד — מגלים את אחת מתוכניות הוועה האיומות של הנאציזם אל־סוציאליזם הגרמני ומאשרים פעם נוספת את אשר היה ידוע לנו קודם לכן.

תוכניות ומיבצעים אחרים של הנאציזם, כן גם „מקור־החיים“ בא על־מנת לממש את האידיאלים של היטלר ומרעיו. די לנו במש- פט אחד מדברי הימלר (שדבריו בנושא זה מובאים בהרחבה בספר), על־מנת שיתגלה לנו מה היתה המטרה הראשית של „מקור־ החיים“. וכה אמר המפקד העליון והכל־יכול של ה־ס.ס.: „עד לשנת 1980, צריכה גרמניה להיות מאוכלסת ב־120 מיליון גרמנים נור- דיים“. יעד זה היה, כמובן, צמוד לאמונה שגרמניה תנצח במלחמה או במלחמותיה עם אויביה ויריביה ותשלוט לפחות באירופה, כולל ברית־המועצות. ההנהגה הנאצית היתה מודעת לכך, שמלחמות אלו יקיוו את דמו של העם הגרמני. מאידך, על־מנת לשלוט ביעי- לות וכדי לבצע את התורה הנאצית לתחומיה השונים, זקוקים המתכננים והמבצעים כאחד, לעם גרמני גדול וגדל, אשר יספק או מיספר כזה של שולטים ומבצעים, אשר יהא תואם את המטרות הנועזות והחובקות זרועות עולם שהיטלר העמיד להם כאתגר. המסקנה היתה, שהעם הגרמני הנתון במלחמה, לא יוכל לספק את המיספר הדרוש. מכאן ההחלטה — להגדיל את מיספר הגרמנים ככל הניתן. הגדלה זו תוכל להתממש רק אם היא תהיה מושתתת על אותם עקרונות שהנאציזם קבע אותן כנכס צאן ברזל בהשקפת עולמו. רוצה לומר: תוספת כוח אדם לעם הגרמני חייבת לעלות בקנה אחד עם תורת הגזע שרבות נכתב ודובר בה ואנו לא נפרטה הפעם. כידוע, חילקו הנאצים את המין האנושי לגזעים שונים — שזה שלהם הוא אשר חייב לשלוט לא רק בגרמניה אלא בכל מקום אליו יגיע שלטונם ומשטרם, ואילו האחרים, סווגו בסולם השלבים ודרגות שונים בו. תוספת הבנים והבנות לעם הגרמני — עם האדונים והשלי- טים — צריכה לבוא גם תוך ניצול מירבי של הפוטנציאל המצוי בו עצמו וגם מקרב אותם עמים, אשר מותר לשייכם לגזע הנורדי,

ההיכר המבוקשים באותו פרק זמן. ואכן — הגרמנים עשו רבות, על־מנת לגייס בסקנדי־נביה אמהות־יולדות, בדרך שנהגו בגרמניה עצמה. ההצלחה הגדולה ביותר היתה להם, כנראה, בנורבגיה, ארצו של קוויזלינג. ההערכה היא של 40 אלף ילדים. דנמארק — נענתה להם במידה קטנה ביותר. הולאנד — מהווה, כנראה, ממוצע מסוים מבחינה זו. היחס של האוכלוסיה הכללית לאמהות אלו ולילדיהן — היה, בדרך־כלל עויין — ואמהות אלו נשלחו לא אחת ללידה לגרמניה עצמה.

אך בכל אלה לא היה די. הקזת הדם הגרמני, כשהנופלים הם ברובם הגדול אלה אשר יכולים ומסוגלים „למלא את חובתם האבהית“ — חייבה את הרחבתה של התוכנית. והרי גם בקרב העמים הנחותים, הסלאביים למשל, מצויים ילדים שיכולים לענות לתביעות תורת הגזע הנאצית. אמת נכון, האנס פראנק, שליטה הנאצי של פולין, אמר בשנת 1944, שבמידה והדבר נוגע לו, הרי אחרי הנצחון במלחמה, אפשר יהיה לעשות מה־פולנים, מהאוקראינים ומכל היתר המצויים אתם — „בשר קצוץ“. אודילו גלובצניק, פושע שהנאצים בשעתו הצילו אותו, שליט מטעם ה־ס.ס. של לובלין והסביבה, הידוע בשתי תאוותיו: רצח יהודים וארכיאולוגיה — גמר אומר לרוקן את „מדינתו“ ממיליון פולנים, וזה על־מנת להביא במקומם גרמנים תושבי פולין או צאצאיהם של אלה שכמעט ונטמעו. אך כל זה, כנראה, אינו סותר את ההחלטה לחטוף מקרב הפולנים מאות אלפי ילדים, וזה על־מנת לגדל ולחנך את אלה מהם, שהם בעלי תדמית נורדית, לגרמנים שיידעו למלא את חובתם בעולם בו ישלוט היטלר. אם אמרנו חטיפת ילדים — הרי דייקנו ולא הגזמנו. דבר זה בוצע גם ברור־מניה, צ'כוסלובקיה, שטחי הכיבוש ברוסיה, יוגוסלביה („ילדי הבאנדיטים הפרטיזנים“) ובכל מקום שניתן היה. החטיפה נעשתה בצורה האכזרית ביותר והמוזכירה לנו את ה„חזיונות“ המוכרים לנו יפה מקורות עמנו בימי השואה. הילדים רוכזו ומויינו, כשה־סיווג קובע למעשה את גורלם. ההורים, היו לא אחת קרובי לאכזריות הנאצית — כולל מחנות ריכוז והשמדה — תוך ביצוע החטיפה. הילדים שנמצאו כשרים להצטרף ל„עם האדור־נים“ הובאו לגרמניה, ושם נעשה רבות על־מנת לגדלם ברוח התואמת את אשר יעדו להם.

המשפחה היא לא התא היחיד המביא גרמנים חדשים לעולם. כל צעירה גרמניה, אשר הגיעה לבגרות ההכרחית על־מנת לתפקד כמכשיר המוליד ולד — חייבת לתרום את ילדה ולאחר־מכן את ילדיה — לפיהרר. חובה קדושה זו מוטלת, כמובן, גם על הגברים הגרמנים, ובעיקר על הצעירים שביניהם. שיתוף־הפעולה בין שני המינים לשם מילוי המשימה — די לו אם הוא יהיה מושתת על התיפקוד הנה בלבד. מיספר הילדים שבאו לעולם בקרב העם הגרמני שלא בחיק המשפחה — גדל ועלה בשנות השלטון הנאצי. המשטר עשה את כל אשר בכוחו, על־מנת להבטיח גם לאם וגם לתינוק שנולד אף מחוץ לגישואין — את הניתן ואת האפשרי. המטרה הרשמית, שנועדה גם לשם פירסום כלפי חוץ והתנוססה מעל „מקור־החיים“ — היתה זו של הקמת מוסדות לקליטת יולדות ולטיפול בהן לפני ואחר הלידה. גם שלושים שנה לאחר־מכן, מנסים אלה שהיו פעילים ומעורבים בפעולות השונות של „המביצע“ הזה, להציג את המטרה הזאת, כיחידה המייצגת את האמת. תעמולה מגוונת, אשר ניסתה — ולפי כל הסימנים גם הצליחה בשיעור לא מבוטל כל עיקר — לגייס אמהות ואבות, הוינה את מוסדות „מקור־החיים“ באלפי ורבבות אמהות יולדות וצאצאיהן. תעמולה זו דיברה לכל שיכבה ולכל מיגור בעם הגרמני — בלשון התואמת אותו. ב־15 באוגוסט 1942, הוציא הימלר תעודה שהוא מכנה אותה „פקודה לבנים האחרונים“. הכוונה היא לאלה אשר „בפקודת הפיהרר הוחזרו מהחזית, בשל היותם הבנים האחרונים. דבר זה נעשה, כאשר העם והמדינה יש להם אינטרס בכך, שהמשפחות שלהם, המוות לא ישים להן קץ“. הימלר מסביר, שאנשי ה־ס.ס. אף פעם לא קיבלו את הגורל כפי שהוא — מבלי לנסות לשנותו. „חובתכם היא — עלידי הולדת ילדים ממוצא הדם הטוב, וזה במהירות הכי אפשרית — להבטיח שלא תוסיפו להיות הבנים האחרונים“. משימה זו יש לבצע תוך שנה אחת — על־מנת להצטרף לאחר־מכן לשורה הראשונה של החזית.

כשהכוונה היא ל„דם טוב“, הרי ניתן להתפשר גם עם ילדים אשר רק האב הוא גרמני ואילו האם — היא ממוצא נורדי, גם אם לא גרמני. זה, כמובן, בתנאי שגם האם וגם הוולד לאחר־מכן, יהיו תואמים את סימני

רבים מהם אומצו על-ידי גרמנים שניתן היה לסמוך על נאמנותם. אחרים חונכו בבתי-ספר או במוסדות.

מחברי הספר „בשם הגזע“, ריכזו חומר עשיר המעיד על כך, שאחוז ניכר של ילדים פולנים לא השלימו עם גורלם ולא נכנעו לתביעה להיות גרמנים. לא מעטים שילמו מחיר יקר ביותר בעד דבקותם בעמם. לעור מתם, היו אחרים, אשר נטמעו באמצעות מאמציהם ולא רצו להיפרד ולחזור להוריהם, לאחר המלחמה. גם אלה שהובאו לגרמניה, לא כולם סווגו להיות גרמנים. חלק, צריך היה להיות מעמד נחות, המיועד לעבודות מסוימות ולמקצועות שנחשבו נחותים. לבנות, שהיו ילדות קטנות, נועד בהרבה מקרים התפקיד לשמש אמהות לילדים, אשר הודות לאבותיהם-מולידיהם הגרמנים, ייתכן ויגלו את סימני ההיכר של הגזע העליון. על-מנת להכשיר לתפקידן זה, הן קיבלו טיפול רפואי באמצעות כדורים, וזה כדי להקדים ככל האפשר את מועד מילוי תפקידן. ההורים שאימצו בנות אלו — מילאו את תפקידם למיספר שנים בלבד, תוך התחייבות „לשחרר“ את הילדות המסכנות בכל שעה שהדבר יידרש. קצר המצע מהשתרע ולא נפרט את כל אשר נפל בחלקם של הילדים החטופים. עובדה היא, שרק כ-20% של הילדים הפולנים, הוחזרו לאחר המלחמה לפולין. את היתר, בדרך-כלל, לא ניתן היה לגלות או להתחקות אחר גורלם. במקרים מסוימים, עשה גם בית-המשפט הגרמני ככל אשר מצא לנחוץ, על-מנת להשאיר את הילדים אצל מאמצייהם ולא להחזירם למולדתם ולעתים קרובות אפילו לא להוריהם.

ראויים מחברי הספר להוקרה, על אשר הצליחו לחדור מבעד למסך השתיקה וההעלמה ולגלות את האמת על „מקור-החיים“ הגרמני, שהנאצים כמעט הצליחו להעלים את האמת האיומה על פשעיו ואכזריותו. כשלונו של משפט נירנברג בנושא זה — הוא רק אחת הדוגמאות המאלפות ליכולתם של הנאצים והגרמנים העומדים לימנם — לכסות על האמת ולטשטש עקבות של פשעים איומים.

„מקור-החיים“ הוא אחד המיבצעים האיר-מים של הנאצים, שהיהודים לא נקבעו להוות

כתובת לגביו. ילד יהודי, בעל חזות נורדית ולו גם מובהקת, כשהתגלתה יהדותו — נקבע גם גורלו להשמדה. במסגרת תוכנית זו, היו לו, כמובן, גם עמיתים בני עמים אחרים, שיחד אתו נשלחו לדרך שאין ממנה חזרה. הכוונה היא, לאותם ילדים לא-יהודים, שלא עמדו במבחן הסלקציה והוכרו כ„חומר“ שאינו תואם את דרישות הגזע הנאצי. אגב: בין הילדים והתינוקות שנמצאו עם סיומה של המלחמה במוסדות של „מקור-החיים“ — רוצה לומר, ילדים מהורים אריים שנעודו לגדולות — היוו הילדים המפגרים בין 10 ל-15 אחוז.

ליהודים — היה מקור-חיים משלהם. בכל ארצות הכיבוש ניסו יהודים, ובעיקר הורים ובני משפחה, להציל את ילדיהם גם באמצעות שכנים, מכרים או סתם לא-יהודים. גם הכנסיה ומינזורים ועוד מוסדות נוצריים שונים, היו לעתים מעורבים בנסיונות אלה. זהו אחד ההיבטים של השואה — שטרם נחקר דיו. גם אם פורסם חומר מגוון ובעל חשיבות בנושא זה — הרי ספק אם אי-שם מצוי סיכום של „מקור-החיים“ יהודי זה על כל הקשור בו. מהו מיספרם של הילדים היהודים שנמסרו לידי לא-יהודים על-מנת להצילם? כמה מהם הוחזרו, לאחר המלחמה, להוריהם או לקהילות או מוסדות יהודיים? מה מיספרם של אלה מהם, שגדלו בקרב משפחות מאמצות, וגם עתה חיים בקרב עמים אחרים ואפילו אינם מודעים למקור מחצבתם? הגרמנים המאמציים, משהוברר להם שהילד שהובא אליהם זוכר את הוריו — נהגו לספר לו, שאבא ואמא נהרגו בדרך זו או אחרת, על-ידי „רשעים“ בני עמים אחרים. מה סופר לאותם ילדים יהודים שהוסתרו אצל לא-יהודים, אשר זכרו את הוריהם, ולו גם במעומעם, שלאחר המלחמה ולא הסכימו לחזור לאותו ציבור ולאותו לאום — שהם חלק ממנו? אומנם, לאחר המלחמה, הושקעו מאמצים רבים למצוא את הילדים היהודים. אבל — האומנם נעשה הכל?

השנים חולפות — וספק רב, אם עוד ניתן עתה לגלות את הלא-ידוע לנו, וזה לא מעט גם באשמתנו. מארק הילל ורעייתו הוכיחו בעליל, מה ניתן להשיג על-ידי מאמצים בלתי נלאים — גם 30 שנים לאחר סיומה של מלחמת-העולם השנייה.

- **"Penetration of Nazi Antisemitic Ideology and its impact on Polish Antisemitism"** by **Josef Te'eni**, explains how the Catholic religious antisemitism in Poland gained momentum under the influence of Nazi racialist theories.
- **"6 Days in the Month of July 1944 in Hungary"** by **Zvi Erez** tells of what happened in Budapest when the armed forces of the Axis satellites intervened in order to prevent — by force, if necessary — the deportation of Jews. This late attempt was made by the Regent of Hungary, Admiral Horthy.

Contemporary Neo-Nazi Literature

- **"Review of Neo-Nazi Literature"**, by **Herman Langbein**, deals with publications influenced by Nazi heirs and heritage and aimed at falsifying, belittling and explaining away what the Nazis did to our people during the second world war. All this upon the strength of so-called new research or on arbitrary changes of long known facts.

Personalities

- **"Portrait of a Fighter"** by **Dr. Dov Levin** tries to bring alive the character of **Chaim Yellin**, one of the leaders of the Jewish underground in the ghetto of Kovno who fell while trying to get Jewish fighters to act in the forests.

Books

- **"Lebensborn" ("The Source of Life")** by **Yehuda Tubin** reviews a book by **Marc Hillel** (in French) **"In the Name of Race"**, that deals with one of the projects of the Nazi regime, whose real nature the lawyers for the defence managed to hide and obliterate even at the Nuremberg trials.